

Berättelse

över

A. B. F:s lokalavdelnings i Hälsingborg

verksamhet arbetsåret

1929-1930

Dagordning

vid årsmöte med

A. B. F:s Lokalavdelning i Hälsingborg

fredagen den 30 maj 1930.

1. Mötet öppnas.
 2. Val av ordförande för mötet.
 3. Val av justeringsmän.
 4. R a p p o r t e r :
 - a) Årsfesten.
 - b) Föreläsningarna.
 - c) Studiehemsfonden.
 5. Styrelsens årsberättelse.
 6. Revisorernas berättelse.
 7. Beslut om ansvarsfrihet.
 8. Inkomst- och utgiftsstat för 1930—1931.
 9. Val av styrelse och suppleanter.
 10. Val av revisorer och suppleanter.
 11. Höstens föreläsningar.
 12. Eventuella ärenden.
 13. Avslutning.
-

Verksamhetsberättelse

för tiden 1 maj 1929—30 april 1930.

Organisering.

Fackföreningar, studiecirklar samt andra till A. B. F. anslutna organisationer och föreningar äga att utse ombud, vilka utgöra Arbetarnas Bildningsförbunds lokalavdelning i Hälsingborg.

Direkt personligt medlemskap förekommer icke. A. B. F. är närmast en sammanslutning av organisationer.

Anslutningsavgiften utgår med 1 öre per vecka och anslutten medlem. Ideella föreningar erlägga ingen kontingent.

Anslutningen kan ske antingen partiellt eller totalt.

Avdelningsmöten.

Lokalavdelningen har utom till årsmötet, som hölls i maj, sammanträtt till 3 stadgeenliga kvartalsmöten.

Styrelse och styrelsemöten.

Den på senaste årsmötet valda styrelsen har under året varit konstituerad på följande sätt: Oscar Kärrman ordförande, Wilh. Holmström vice ordförande, Hilmer Pettersson kassör, Edvin Paulsson sekreterare, Ernst Fehrm bibliotekarie och Karl Salomonsson instruktör. Under året har emellertid herr Edvin Paulsson av sagt sig sitt uppdrag, varför förste suppleanten A. Viberg inkallats.

Styrelsen har under verksamhetsåret hållit sammanlagt 20 protokollförda sammanträden.

Revisorer.

Revisorer ha varit Axel S. Carlsson, A. Bergstrand och A. Axelsson med J. Ottosson som suppleant.

Studiearbetet.

Avdelningens verksamhet har alltmera koncentrerats till studiecirkelarbetet. Cirkularnas antal har ökats. Inalles ha 44 cirklar arbetat med ett sammanlagt medlemsantal på 520 per-

soner, vilket blir i medeltal 12 deltagare per cirkel. Respektive siffror från föregående år voro 35, 408 och 12 samt året dessförinnan 23, 256 och 11.

Antalet kvinnliga deltagare har varit 165 eller cirka 32 % av hela medlemsantalet. Föreläsningssirkeln i hygien har haft endast kvinnliga deltagare.

De olika cirklarna ha varierat betydligt ifråga om storlek och antal hållna sammanträden. I en del fall har man måst inställa sina sammanträden till följd av lokalbrist.

De studerade ämnena samt de olika organisationer, som rekryterat studiecirklarna, framgå av följande översikt. I de s. k. A. B. F.-cirklarna ha funnits deltagare, tillhörande skilda organisationer.

N:r	Ämne:	Organisation:	Antal delt.
3536	Engelska språket	Sv. handelsarb. avd. 64....	6
1097	"	" " 6....	7
4413	"	" " 6....	10
1003	"	Tullmännen	9
1009	"	"	9
3883	"	Hospitalspersonalen	16
3884	"	"	12
3887	"	"	13
3683	"	A. B. F.	11
3885	"	"	11
1328	"	"	13
3662	Engelsk handelskorr.	"	5
1365	Esperanto	Sko- o. läderarb. avd. 3....	14
3538	"	Livsmedelsarb. avd. 2	14
3758	"	Metallind.-arb. avd. 31	17
284	"	Järnvägsm.-förb. avd. 32 ..	10
2051	"	A. B. F.	11
3841	"	Esperantoklubben	16
2212	"	"	9
3840	"	"	10
3457	"	"	9
481	"	"	11
2058	"	Hälsingb:s sagostunder ...	29
3682	Tyska språket	A. B. F.	10
1366	Tysk handelskorr.	"	5
3539	Svenska språket	"	8
3648	"	Poliserna	15
3843	Matematik	A. B. F.	6
854	"	"	7
3661	"	Hospitalspersonalen	11

1354	Bokföring	Grov- o. fabriksarb. avd. 46	10
3888	„	A. B. F.	6
4414	„	„	11
3886	„	Hospitalspersonalén	6
4415	„	Metallind.-arb. avd. 31	13
3756	Fackfören.-kunskap	Transportarb. avd. 47	12
3649	„	Hälsingb:s postmannaklubb (brevbärarna)	12
3757	„	Kommunalarb.-förb. avd. ..	10
1284	„	Metallind.-arb. avd. 31	14
3650	Mötes- o. förenings- kunskap	Ungdomsklubben Frihet ..	12
3842	Socialism	A. B. F.	10
991	Teatercirkel	Järnvägsmannaförb. avd. ..	6
3537	Statskunskap (universitetscirkel)	A. B. F. och Föreläsnings- föreningen	20
4416	Hygien (föreläsningscirkel)	A. B. F.	35

Universitets-cirkeln.

Cirkeln i statskunskap har varit en s. k. universitetscirkel och utgjort en fortsättning på fjolårets cirkel av samma slag i kommunalkunskap. Den har finansierats av statsmedel jämte direkt kommunalt anslag samt har även haft föreläsningsföreningen som arrangör, och deltagare, vilka ej tillhört A. B. F. Ledare har varit lektor R. Gullstrand, Hälsingborg, och inspektor lektor F. Pontén, Lund. 24 sammanträden ha hållits, och kursen har varit mycket givande.

Föreläsningscirkeln.

Den kvinnliga cirkeln i hygien har varit anordnad som en föreläsningscirkel med ett statsanslag på 300 kronor. Ledare har varit doktor Anna Helmer, som hållit 20 föreläsningar. Såväl medlemsantalet som intresset har varit stort, och belåtenheten med de vunna resultaten allmän. Detta försök har alltså slagit synnerligen väl ut, och avdelningen hoppas att för framtiden kunna anordna flera sådana cirklar.

Talkurser i engelska språket.

Avdelningen har stått såsom initiativtagare till och arrangerat av tvenne talkurser i engelska med infödda ledare, nämligen lärarna vid Internationel Højskole i Helsingör, mrs och mr Barton, vilka på ett utmärkt sätt lett de med stort intresse omfattade kurserna. Från början avsågo dessa kurser att bli ett slags fortsättningscirklar för våra engelskstuderande cirkel-

medlemmar men måste framdeles organiseras fullt självständigt, enär ej tillräckligt antal A. B. F.-medlemmar anmälde sig. Avdelningen har alltså ej haft med kursernas finansiering att skaffa.

Esperanto.

Även under detta verksamhetsår har intresset för esperanto varit synnerligen stort. Att ej lika många esperantocirklar i år äro upptagna i förteckningen som förra året beror på, att man måst låta dem få ett så stort medlemsantal som möjligt, varigenom tillgängliga lärarkrafter och lokaler i mesta möjliga mån kunnat utnyttjas. Esperantocirklarna ha haft sammanlagt 150 deltagare. Under höstterminen hölls under red. F. Morarios ledning en större kurs i ämnet, vilken samlat cirka 200 deltagare. För denna kurs stod esperantoklubben som närmaste arrangör.

Lokalfrågan.

För 26 av de 44 cirklarna har annan lokal än studiehomet måst anskaffas. Bland annat har för första gången en av stadens folkskolor, Gustav Adolfsskolan, fått tagas i anspråk för cirkelsammanträden, varvid en av dess handarbetssalar anlåtats. Det säger sig självt, att idealet vore att ha ett tillräckligt stort studiehjem, där alla cirklar, som så önskade, kunde samlas.

Det vore lyckligt för det framtida arbetet, om frågan om studiehemmets utvidgning snart kunde föras till sin lösning. Hänvändelsen till stadens större industrier med anhållan om ett engångsanslag som hjälp till möblering och inredning av ett utvidgat studiehjem har i stort sett givit negativt resultat.

Men styrelsen har nu tänkt vända sig till arbetarorganisationerna med anhållan, att de måtte träda hjälpende till. Egentligen behövdes det blott, att var och en organiserad arbetare i Hälsingborg skänker vardera 50 öre för att själva möbleringsfrågan skulle vara löst.

Föreläsningsverksamheten.

Enligt nya bestämmelser äga studiecirkelarna numera rätt att föreslå ämnen inom föreläsningföreningen och på så sätt få sitt föreläsningsbehov tillgodosett. Lokalavdelningen har därför ej ansett sig böra anordna andra föreläsningar än sådana, som ha ett speciellt intresse för A. B. F:s publik, samt sådana, som stå i direkt samband med studiecirkelarbetet.

Följande föreläsningar ha under året hållits:

Redaktör Sven Backlund: Nordisk avrustningspolitik.

Violinisten John Fernström: Hur är ett musikverk uppbyggt?
Medverkande: Nordvästra Skånes Orkesterförening
under ledning av musikdirektör O. Lidner.

Rechnungsrat Rud. Frey: Wien och Österrike. (Med ljusbilder.)

Stadsarkitekt Arvid Fuhre: Skönhetsvärden i hemmet. (Med ljusbilder.)

Lektor Ragnar Gullstrand: Förenta staternas författning.

Intresset för de s. k. musikföreläsningarna, vilka hädan-
efter komma att anordnas utan särskilt honorar till orkester-
föreningen, som emellertid skall dela eventuell behållning, se-
dan cirkelmedlemmarna beretts fritt tillträde, har varit stort:
publikantalet har uppgått till över 300. Samma siffra gäller
för föredraget om Österrike, vilket hölls på esperanto och tol-
kades av hrr A. Lundgren och A. Wiberg, och föreläsningen om
hemkultur åhördes av över 400 personer. Föreläsningen om
"Förenta staternas författning" ingick i kursen för den ovan-
nämnda universitetscirkeln.

Tioårsfesten.

Lokalavdelningen har under verksamhetsåret firat minnet
av sin tioåriga tillvaro. I anslutning till detsamma kunde av-
delningen, tack vare ett storartat tillmötesgående från Skånska
Social-Demokratens sida, låta tidningen utkomma med ett
A. B. F.-nummer, vari bl. a. gamla cirkelmedlemmar och sty-
relseledamöter framlade en del lärorika rön och erfarenheter
från genombrottsåren.

Även hölls i Folkets hus' A-sal en fest, som samlade en
publik på cirka 500 personer, och som försiggick enligt följande
program:

1. MUSIK.

Aug. Söderman: Fest-Polonäs.

Kurt Atterberg: De fåvitska jungfrurna. Rapsodi på svenska
folkmelodier.

*Nordvästra Skånes Orkesterförening under ledning av
Musikdirektör O. Lidner.*

2. PROLOG. Redaktör Carl Schill.

3. HÖGTIDSTAL. Redaktör Axel Bråland.

4. SOLOSÅNG.

Erkki Melartin: Morgonsång ur "Höga visan".

Edvard Grieg: Mens jeg venter.

Fru Gerda Ahlsdotter Persson.

5. UPPLÄSNING.

Dan Andersson: Gillet på vinden.

Gustaf Hedenvind-Ericsson: Ur "Tiden och en natt".

Erik Lindorm: Den befriade trälen.

Ragnar Jändel: Kyrkan.

Teaterchef Rudolf Wendbladh.

6. KVARTETTSÅNG.

Anrep-Nordin: Biskop Thomas' Frihetssång.

Stenhammar: Medborgarsång.

*Nannékvartetten under ledning av Musikfanjunkare
N. A. Nilsson.*

Från olika håll visades stort intresse för minnesfesten, och alla medverkande ställde sig gratis till förfogande, för vilket här frambäres ett varmt och värdsamt tack.

Propagandan.

På själva propagandan har i år mindre arbete än vanligt nedlagts. Det ser ut, som om den bildningstörstande arbetaren lärt sig att själv hitta vägen till studiecirkelarna. Man vill även hoppas, att fackföreningarnas ekonomiska anslag i samma mån skola växa.

"A. B. F.-spalten" har av berörda anledning i år endast behövt bli av temporär karaktär.

Ekonomiska anslag.

Som av förvaltningsberättelsen framgår, ha under året de olika arbetarorganisationernas anslag uppgått till 1,183: 26 kronor mot 1,284: 74 kronor föregående verksamhetsår. En del organisationer, som tillhöra avdelningen, hade vid räkenskapsårets slut ej redovisat i vederbörlig ordning men ej heller anmält sitt utträde, varför den lägre siffran i år torde vara av mera skenbar natur.

Anslaget från de kooperativa affärsföretagen har även i år utgjorts av 400 kronor.

Ett alldeles nytt anslag har avdelningen under det gångna året haft nöjet mottaga, i det att H. I. F. skänkt 200 kronor till vår verksamhet.

Stadens anslag har utgått med 1,500 kronor. Avdelningen har lösts från det gamla villkoret att använda de 1,000 kronorna enbart till föreläsningar, en följd närmast av de ändrade föreläsningsbestämmelserna.

Terminsavgifter.

Cirkelmedlemmarna ha under det gångna året själva bidragit med en mindre terminsavgift, vilken sammanlagt uppgått till 1,465: 46 kronor.

Av sagda avgifter har cirka 38 % av lärararvodet bestritts.

Avgiftsfri anlutning.

Ideella organisationer, som äro anslutna, erlægga ingen avgift. De ha under året varit:

Hälsingborgs arbetarekommun,
S. D. U. K. "Frihet",
Kommunistiska arbetarekommunen,
Socialdemokratiska föreningen,
Socialdemokratiska kvinnoklubben,
Esperantoklubben,
Hälsingborgs sagostunds rörelse.

Stadgeändring.

Nya stadgar ha under året utarbetats och godkänts av såväl avdelningen som Centralbyrån.

Biblioteket.

Bibliotekets verksamhet har bedrivits enligt samma grunder som föregående år.

28 nya verk ha under året tillkommit, därav som gåva av herr E. Paulsson 8 stycken. Bland nyförvärven märkas särskilt ordböcker för de olika språkcirklarna samt en del litteratur för kursivläsning till föreläsningsserien i hygien.

Slutligen vilja vi till dem, som på olika sätt gynnat vår verksamhet och bistått oss i vårt arbete, frambära ett varmt och värdsamt tack. Utrymmet medger icke nämnandet av till-

närmelsevis alla. Det är oss en glädje att få påpeka det intresse och den förståelse, som från vitt skilda håll visas arbetarnas bildningsrörelse. Detta intresse skapar förutom tacksamhet även den arbetsglädje och framtidsförtröstan, som i en tid av ytlighet och förflackning äro nödvändiga, icke minst inom den rörelse, som satt sig det mål före som är A. B. F:s.

Hälsingborg i maj 1930.

OSCAR KÄRRMAN.

WILH. HOLMSTRÖM.

HILMER PETTERSSON.

ERNST FEHRM.

ARTUR WIBERG.

KARL SALOMONSSON.

Ekonomisk förvaltningsberättelse.

Ingående balansräkning per den 1 maj 1929.

TILLGÅNGAR:

Inventarier	2,425: 19
Kontant i kassan	176: 79
Innestående i Sparbanken i Hälsingborg	68: 47
” i Hälsingborgs Nya Sparbank	46: 16
” i Allmänna Sparbanken i Hälsingborg..	594: 09
	<u>Kronor 3,310: 70</u>

SKULDER:

Hälsingborgs stads anslag till föreläsningar	225: 30
Kapitalbehållning	3,085: 40
	<u>Kronor 3,310: 70</u>

Vinst- och förlustkonto.

DEBET:

Lokalhyror för avdelningsmöten	18: —	
Annonser och trycksaker	245: 30	
Porton, telefonavg., skrivmaterial m. m. ...	265: 54	
Brandförsäkring	2: 80	
Representationskostnader	116: 70	
Arvode till kassören för 1928—1929	50: —	
” ” ” ” 1929—1930	50: —	
Diverse	56: 75	805: 09
Anslag till Esperantocirklarna	100: —	
Skolutställningsmaterial	47: 50	
Folkviseafton å Hospitalet	25: —	
Kursavgift till A. B. F. för Hygiencirkeln	305: 20	
Tioårsfesten	292: 77	
Anslag till Studiehemmet	581: 42	
” ” Biblioteket	71: 97	
Lärarearvoden	2,434: 85	
Offentl. föreläsningar utöver balanserat stadsanslag	229: 34	
Avskrivning å inventarier	336: 74	
	<u>Kronor 5,229: 88</u>	

KREDIT:

Anslag från anslutna organisationer:

De Förenade Förbundens avd. 17	25: —
Lokala Samorganisationen	50: —
Sadelmakare- och Tapetserarefackföreningen	15: 60
Transport	<u>90: 60</u>

	Transport	90: 60	
Sv. Byggnadsträarbetareförb:s avd. 4	192: 65	
„ Elektriska arbetareförb:s avd. 4	39: 52	
„ Gjutareförb:s avd. 6	44: 60	
„ Grov- & Fabriksarbetareförbundets avd. (Kopparverksarbetarna)	25: —	
„ Handelsarbetareförb:s avd. 6	39: —	
„ Hospitalspersonalförb:s avd. 20	50: —	
„ Järnvägsmannaförb:s avd. 32	63: 70	
„ „ „ 34	50: —	
„ „ „ 76	40: —	
„ Kommunalarbetareförb:s avd. 77	50: —	
„ „ „ 98	40: —	
„ Lantarbetareförb:s avd. 218	5: —	
„ Livsmedelsarbetareförb:s avd. 2	34: 19	
„ Lokmannaförb:s avd. 12	40: 50	
„ Metallindustriarb.-förb:s avd. 31	150: —	
„ Murareförb:s avd. 6	100: —	
„ Måleriarbetareförb:s avd. 4	62: 50	
„ Telegraf- & Telefonmannaförb:s avd. 10	27: —	
„ Tullmannaförbundets avd. i Hbg	39: —	1,183: 26
Lärareavgifter från studiecirkelarna		933: 40

Anslag från Kooperativa Föreningarna:

Allmänna Bageriföreningen	150: —	
Bageriföreningen N:r 3	50: —	
Fältabäckens Inköpsförening	50: —	
Kooperativa Föreningen Svea	100: —	
Stattena Inköpsförening	50: —	400: —
Anslag från Hälsingborgs Idrottsförening		200: —
Återburet förlagsanslag till läroböcker		52: 90
Sparbanksräntor		27: 18
Esperantoklubbens andel i föreläsning		33: 62
Studiecirkeln i hygien		300: —
Hälsingborgs stads anslag		1,500: —
Underskott å årets verksamhet		599: 47
			<u>Kronor 5,229: 88</u>

Studiehemmets omkostnadskonto.

INKOMSTER:

Hyresavgifter från studiecirkelarna	532: —
„ „ främmande föreningar	18: —
Anslag från lokalavdelningen	581: 48

Kronor 1,131: 48

UTGIFTER:

Hyra till Folkets hus	720:—
Städning	200:—
Belysning	48:09
Inredning	26:50
Diverse	34:83
Hyra för studiecirkelar utom Studiehemmet	102:—
	<u>Kronor 1,131:42</u>

Biblioteket.

INKOMSTER:

Anslag från lokalavdelningen	71:97
Statsanslag	107:—
	<u>Kronor 178:97</u>

UTGIFTER:

Bokinköp	173:47
Inbindning av böcker	4:50
Diverse	1:—
	<u>Kronor 178:97</u>

Hälsingborgs stads anslag till föreläsningar.

DEBET:

Föreläsningar under 1929—1930	454:64
	<u>Kronor 454:64</u>

KREDIT:

Saldo från föregående arbetsår	225:30
Överfört till vinst- och förlustkonto	229:34
	<u>Kronor 454:64</u>

Utgående balansräkning per den 30 april 1930:

TILLGÅNGAR:

Inventarier	2,329:30
Innestående i Allmänna Sparbanken i Hälsingborg ..	43:49
Kontant i kassan	113:14
	<u>Kronor 2,485:93</u>

SKULDER:

Kapitalbehållning	2,485:93
	<u>Kronor 2,485:93</u>

Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska A. B. F:s lokalavdelnings i Hälsingborg räkenskaper för arbetsåret 1929—1930, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande utlåtande:

Enär räkenskaperna, som överensstämna med styrelsens förvaltningsberättelse, äro ordentligt förda samt försedda med behöriga verifikationer, tillstyrka vi full och tacksam ansvarsfrihet åt styrelsens ledamöter för den tid revisionen omfattar.

Hälsingborg den 24 maj 1930.

AXEL S. CARLSSON. A. AXELSSON. A. BERGSTRAND.
